

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügy-szám:	10/938-0/2014
Érkezett:	2014. MÁJ. 09. a Kúria útján az Alkotmánybíróság részére
Példány: Budapest 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 21 db	du

Személyesen beadva!

KÚRIA		13.
Knk.IV.37.178/2014.		
14		
Érkezett: 2014. MÁJ. 09.		
Példány: 1	Melléklet: —	Köztük: 21

Kézbentéve!

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Együtt – a Korszakváltók Pártja (székhelye: 1123 Budapest, Alkotás utca 17-19., nyilvántartó bíróság neve és a nyilvántartási szám: Fővárosi Törvényszék, 15146.) és a Párbeszéd Magyarországért Párt (székhelye: 1052 Budapest, Párizsi utca 6/b. VI.emelet/1/a., nyilvántartó bíróság neve és a nyilvántartási szám: Fővárosi Törvényszék, 15182.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 1. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján a Kúria Knk.IV.37.178/2014/3. számú végzésével szemben

a l k o t m á n y j o g i p a n a s z t

nyújt be, amelynek keretében kéri, hogy az Alkotmánybíróság a támadott végzést – a Nemzeti Választási Bizottság 91/2014. számú határozatára is kiterjedően – semmisítse meg, mivel az ellentétes az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében elismert, a népszavazáshoz való joggal.

1. A kérelmezők az Nsztv. 3. § (1) bekezdése alapján országos népszavazási aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtották be hitelesítésre a Nemzeti Választási Bizottságnak, amely annak hitelesítését az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja alapján megtagadta, mivel az álláspontja szerint a 2014. évi II. törvénnyel kihirdetett, Magyarország Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya közötti nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló Egyezményben (a továbbiakban: Egyezmény) vállalt kötelezettség teljesítését akadályozná meg. A Kúria a támadott végzésében az NVB határozatát helybenhagyta.

2. Az Abtv. 27. §-a szerint az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az alkotmányjogi panaszt a jelen eljárásban a Ve.-nek – az Nsztv. 1. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó – 233. § (1) bekezdése szerint a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított három napon belül lehet írásban benyújtani.

3. A támadott végzés a panaszosok által kezdeményezett népszavazással összefüggésben hagyta helyben az NVB-nek az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadó döntését.

A 31/2013. (X. 28.) AB határozat indokolásának [18] pontja és az 1/2014. (I. 21.) AB határozat indokolásának [15] pontja szerint a népszavazást kezdeményező párt a választási eljárással összefüggésben az alkotmányjogi panasz benyújtása szempontjából az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében elismert, a népszavazáshoz való joggal összefüggésben érintettnek minősül.

Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésében meghatározott tiltott tárgykörök az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében elismert, a népszavazáshoz való jog alaptörvényi szintű korlátait jelentik, mivel ezekben a tárgykörökben nem kezdeményezhető és nem tartható népszavazás. Amennyiben egy, a formai követelményeknek egyébként megfelelő népszavazási kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ívet az NVB, illetve a Kúria annak ellenére nem hitelesít, hogy az nem tartozik az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésében meghatározott tiltott tárgykörök közé, azzal korlátozást szenved a kezdeményezőknek az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében elismert joga.

4. A panaszosok a rendelkezésükre álló rendes jogorvoslati lehetőségét kimerítették. A bírói döntést annak alaptörvény-ellenessége érdemben befolyásolta, hiszen az helybenhagyta a népszavazási aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadó NVB határozatot, vagyis a panaszosok a népszavazási kezdeményezésükhöz nem kezdhették meg a választópolgárok aláírásainak gyűjtését. A jelen ügyben felvetett

kérdés emellett alapvető alkotmányjogi jelentőségű is, mivel arra irányul, hogy egy nemzetközi szerződés tárgyával való összefüggés – a nemzetközi szerződésben kifejezetten vállalt kötelezettségek megsértése nélkül – önmagában tiltott tárgykörre teszi-e a népszavazási kérdést. A támadott végzést a panaszosok jogi képviselője telefax útján 2014. május 7-én kapta kézhez, így az alkotmányjogi panasz a háromnapos határidőn belül kerül benyújtásra.

5. Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja szerint „[n]em lehet országos népszavazást tartani ... nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről.”

Legutóbb a 2/2014. (I. 21.) AB határozat erősítette meg, hogy „[a]z Alkotmánybíróság Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítása (2013. március 25.) hatálybalépését követően, az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezések 5. pontjára tekintettel úgy foglalt állást, hogy „az újabb ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése” {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]}.

Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja lényegét tekintve megegyezik a korábban hatályos Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés b) pontjában meghatározott népszavazási tilalom első fordulatával, amely szerint „[n]em lehet országos népszavazást tartani ... hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról.” Minderre tekintettel a korábban hatályos Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés b) pontjának alkotmánybírói értelmezése irányadó az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontjának értelmezésére is.

6. A 72/2002. (XII. 19.) AB határozat megállapította, hogy „az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében található tiltott tárgykörök értelmezése során az egyes tiltott tárgykörök „zárt, szoros értelmezése áll összhangban” az Alkotmánnyal. [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 394.] (...) Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nemzetközi kötelezettségvállalást érintő kérdések esetében is ezen alapelve

tekintettel kell eljárni. Ennek megfelelően távoli, közvetett összefüggést kell megállapítani akkor, amikor valamely nemzetközi kötelezettség teljesítésére nem vonatkozik közvetlenül a népszavazásra bocsátandó kérdés, és a nemzetközi kötelezettségvállalás teljesítését nem zárja ki, illetve nem eredményezi Magyarország részéről a nemzetközi szerződés felmondását. Ilyen esetben nem állapítható meg, hogy a kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése b) pontjában található tiltott népszavazási tárgykörbe tartozik.”

Az 5. pontban kifejtettek tekintettel mindez irányadó az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontjának értelmezése során is.

7. Az Egyezmény 1. cikk 1. pontja szerint „[a] Felek együttműködnek a Magyarország területén lévő Paksi Atomerőmű teljesítményének fenntartásában és fejlesztésében, beleértve két új 5-6. blokk tervezését, megépítését, üzembe helyezését és üzemben kívül helyezését, VVER (vízhűtéses vízmoderátoros) típusú reaktorral, mindkét blokkra vonatkozóan legalább 1000 MW beépített kapacitással, amint arról jelen Egyezmény a későbbiekben rendelkezik, a jövőben leállításra kerülő 1-4. blokk teljesítményének kiváltására.”

7.1. Az Egyezménynek a Kúria és az NVB által hivatkozott cikke csupán a Felek együttműködési kötelezettségét rögzíti, konkrét beruházás megvalósítására vonatkozó kötelezettségvállalást – a Kúria döntésével ellentétben – nem tartalmaz.

Azon nemzetközi szerződések, amelyek beruházásokkal összefüggő konkrét kötelezettséget tartalmaznak, az együttműködésen túlmutató, kifejezetten a beruházások megvalósítására vonatkozó szövegszerű rendelkezéssel teszik ezt.

Ilyen nemzetközi szerződés volt például az 1978. évi 17. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság között a Gabcikovo-Nagymarosi Vízlépcsőrendszer megvalósításáról és üzemeltetéséről Budapesten, 1977. évi szeptember hó 16. napján aláírt Szerződés, amelynek 1. Cikk (1) bekezdése szerint „[a] Szerződő Felek közös beruházásként megvalósítják a Gabcikovo-Nagymarosi Vízlépcsőrendszert (a továbbiakban: Vízlépcsőrendszer), amely a Gabcikovói Vízlépcsőből és a Nagymarosi Vízlépcsőből áll, és egységes, elválaszthatatlan üzemelésű létesítményrendszert alkot.”

A 2010. évi XXXIII. törvénnyel kihirdetett, a Magyar Köztársaság Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között a közös államhatárt keresztező villamos

távvezetékek építésével, üzemeltetésével, fenntartásával, rekonstrukciójával és üzemzavar-elhárításával kapcsolatos együttműködésről szóló Megállapodás 9. Cikk (1) bekezdése úgy fogalmaz, hogy „[a] Magyar Köztársaság Kormánya a Magyar Köztársaságban hatályos jogszabályokkal összhangban a területén lehetőséget biztosít a következő távvezetékek építésére, üzemeltetésére, fenntartására, rekonstrukciójára és üzemzavarának elhárítására”. Hasonló megfogalmazást tartalmaz a 2010. évi XCI. törvénnyel kihirdetett, a Magyar Köztársaság Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között a közös államhatárt keresztező szénhidrogén szállító vezeték építésével, üzemeltetésével, fenntartásával, rekonstrukciójával és üzemzavar-elhárításával kapcsolatos együttműködésről szóló Megállapodás 9. Cikk (1) bekezdése és a 2011. évi CXIX. törvénnyel kihirdetett, a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a közös államhatárt keresztező szénhidrogén szállító vezeték építésével, üzemeltetésével, fenntartásával, rekonstrukciójával és üzemzavar-elhárításával kapcsolatos együttműködésről szóló Megállapodás 8. Cikk (1) bekezdése is.

A 2010. évi LIV. törvénnyel kihirdetett, a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya között a magyar-román államhatárt keresztező földgázszállító vezetékkel, valamint villamos távvezetékekkel kapcsolatos együttműködésről szóló megállapodás 2. Cikk (2) bekezdése szerint „[a] Felek intézkedéseket tesznek a 7. Cikkben és a 8. Cikkben meghatározott projektek megvalósulásának támogatására.” Az Egyezmény tehát a magyar és az orosz állam között ennek megfelelően, a hasonló tárgyú nemzetközi szerződések szóhasználatára is tekintettel, nem teremt kötelezettséget konkrét beruházás megvalósítására.

7.2. Az Egyezmény 1. cikk 1. pontjának rendelkezését az 1. cikk 2. és 3. pontjai részletezik, amelyen belül az 1. cikk 2. pontja a Paksi Atomerőmű már működő 1-4. blokkjaival kapcsolatban tartalmaz rendelkezéseket, míg az atomerőmű bővítésével, vagyis további blokkok létesítésével az 1. cikk 3. pontja foglalkozik:

„2. A Felek a Paksi Atomerőmű működő 1-4. blokkjainak üzemeltetése, modernizációja, felújítása és üzemem kívül helyezése terén a következő témákban működnek együtt:

(1) új berendezések szállítása;

(2) a rendszerek és a berendezések karbantartása, javítása és modernizációja;

(3) a blokkok üzemidejének hosszabbítási munkálatai;

(4) tanácsadás műszaki kérdésekben;

(5) a blokkok üzemben kívül helyezésére irányuló munkák kivitelezése az üzemidő lejártát követően.

3. A Felek együttműködnek a Paksi Atomerőmű teljesítményének fenntartása és fejlesztése érdekében esetleg szükségessé váló további blokkok tervezésében, megépítésében, üzembe helyezésében és üzemben kívül helyezésében.”

Az 1. cikk 3. pontjának szövegezéséből („*esetleg szükségessé váló*”) egyértelműen megállapítható, hogy új atomerőművi blokkok tervezésére, megépítésére, üzembe helyezésére és üzemben kívül helyezésére a magyar állam a 7.1. pontban kifejtettektől függetlenül nem vállalt kötelezettséget, azt későbbi saját döntésétől tette függővé.

7.3. A 7.1. és 7.2. pontban részletesen kifejtetteknek megfelelően az Egyezmény 1. cikk 1. pontja a Kúria határozatától eltérően nem teremt kötelezettséget a magyar állam számára újabb atomerőművi blokkok létesítésére, ezért ilyen blokkok létesítésének elmaradása nem eredményezi az Egyezmény 1. cikk 1. pontjának megsértését, így – a 72/2002. (XII. 19.) AB határozatban megjelenő értelmezésre is figyelemmel – az Egyezmény 1. cikk 1. pontjára tekintettel a hitelesítésre benyújtott kérdésben lehet országos népszavazást tartani az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja szerint.

8. Az Egyezmény 9. cikke szerint „[a] jelen Egyezmény 1. cikkének 1. és 3. pontjában rögzített együttműködés megvalósítása érdekében az Orosz Fél a Felek külön megállapodásában meghatározott összegben és feltételekkel állami hitelt biztosít a Magyar Fél számára a Paksi Atomerőmű teljesítménye fenntartásának és fejlesztésének finanszírozásához. Amely állami kölcsönszerződés megkötése a jelen szerződés implementálásának feltétele.”

8.1. Tekintettel arra, hogy a 7. pontban részletesen kifejtettek szerint az Egyezményben a magyar állam nem vállal olyan kötelezettséget, hogy új atomerőművi blokkot építene, így az esetleges későbbi ilyen döntés alapján

megvalósuló beruházás majdani finanszírozása sem jelenthet olyan nemzetközi jogi kötelezettséget, amely az országos népszavazást a kérdésben az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja alapján kizárná.

8.2. Az Egyezmény 9. cikke önmagában nem keletkeztet az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja szerinti nemzetközi kötelezettséget, mivel a hitel összegének és feltételeinek meghatározását külön megállapodásra utalja. A hitel összege és feltételei az esetleges kötelezettségnek olyan lényegi eleme, amelynek meghatározása nélkül maga a kötelezettség sem jön létre.

8.3. A 8.1.-8.2. pontban kifejtettektől függetlenül az Egyezmény 9. cikke kizárólag az orosz fél vonatkozásában szolgál kötelezettség alapjául: később meghatározandó feltételek szerint készen kell állnia arra, hogy a magyar állam részére később meghatározandó összegű kölcsönt nyújtson. A hivatkozott cikk a magyar fél részére nem keletkeztet kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy az esetleges jövőbeli beruházást ténylegesen az orosz állam által nyújtott kölcsönből kelljen majd megvalósítani, az Egyezmény csupán ennek lehetőségét teremti meg. A magyar állam – ha a későbbiekben újabb atomerőművi blokk építéséről dönt – szabadon, az akkor aktuális piaci finanszírozási lehetőségek, az állami támogatásokra vonatkozó európai uniós szabályok és saját biztonságpolitikai megfontolásai szerint dönthet az esetleges beruházás finanszírozásáról.

8.4. A 8.1.-8.3. pontban kifejtettek szerint nem eredményezi az Egyezmény 9. cikkének megsértését, ha egy esetleges atomerőművi blokképítést a magyar állam nem az orosz állam által nyújtott állami hitelből kívánja finanszírozni, így – a 72/2002. (XII. 19.) AB határozatban megjelenő értelmezésre is figyelemmel – az Egyezmény 9. cikkére tekintettel a hitelesítésre benyújtott kérdésben lehet országos népszavazást tartani az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontja szerint.

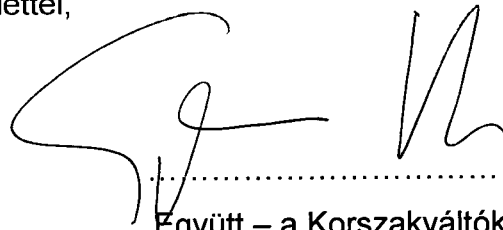
9. A Kúria a támadott végzésében és az NVB a tárgybéli határozatában a 7.3. és 8.4. pont szerinti értelmezéstől eltérően az Egyezmény vonatkozásában minden, a szerződés tárgykörét érintő népszavazási kérdést az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontjába ütközőnek tekint, attól függetlenül, hogy az eredményes népszavazás eredményezi-e konkrét nemzetközi jogi kötelezettség megsértését.

A panaszosok álláspontja szerint ezzel a Kúria döntése és az NVB határozata az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontját annak céljától és rendeltetésétől elszakítva, lényegesen tágabban értelmezi. Mindez ellentétes a 72/2002. (XII. 19.) AB határozatában kifejtett azon állásponttal, amely szerint nemzetközi szerződés csak akkor képezi a népszavazás akadályát, ha a népszavazási kérdés közvetlenül nemzetközi kötelezettség teljesítésére vonatkozik, kizárja a nemzetközi kötelezettségvállalás teljesítését vagy kényszerítően következik belőle a nemzetközi szerződés felmondása. Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontjának ilyen kiterjesztő értelmezése a feltétlenül szükséges mértéknél jobban, ezért alaptörvény-ellenesen korlátozza az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében elismert, a népszavazáshoz való jogot.

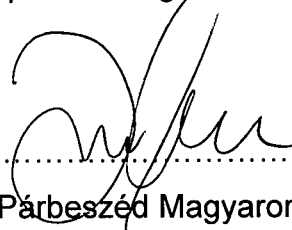
10. Mindezek alapján a hitelesítésre benyújtott aláírásgyűjtő íven szereplő népszavazási kérdés nem ütközik az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés d) pontjába, ezért azzal, hogy az aláírásgyűjtő ívet a Kúria, illetve azt megelőzően az NVB azt nem hitelesítette, megsértették a panaszosoknak az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogát. Kérjük ezért, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a Kúria támadott végzését az Abtv. 43. § (4) bekezdése szerint az NVB határozatára is kiterjedően semmisítse meg.

Budapest, 2014. május 8.

Tisztelettel,

.....
Együtt – a Korszakváltók Pártja
képviseli: Szigetvári Viktor társelnök

.....
Párbeszéd Magyarországért Párt
képviseli: Jávor Benedek társelnök